

PRITUŽBENI MEHANIZAM

VJETROELEKTRANA POKLEČANI (BOSNA I HERCEGOVINA)

SG/E/2024/03

DODATAK I ISPRAVAK
Izvješća o početnoj ocjeni od 11. LIPNJA 2024.

30. KOLOVOZA 2024.

SG/E/2024/03

Dodatak i ispravak

Izvešća o početnoj ocjeni od 11. lipnja 2024.

Pritužba je povjerljiva: Ne

Dostavlja se:

Podnositelji pritužbe
Nositelj projekta
Ured za pritužbe KfW-a

Ovdje

Glavni inspektor
Mjerodavne službe EIB-a

Izjava o odricanju od odgovornosti

Ovaj dodatak i ispravak temelje se na podacima kojima je Odsjek za pritužbeni mehanizam Grupe EIB-a raspolagao do 14. kolovoza 2024.

Izvešće je dostupno na engleskom, njemačkom i hrvatskom jeziku. U slučaju nepodudarnosti između jezičnih verzija, mjerodavna je verzija na engleskom jeziku.

1 DODATAK

- 1.1 U siječnju 2024. Europska investicijska banka („EIB”) zaprimila je pritužbu fizičke osobe u vezi s projektom Vjetroelektrane Poklečani u Bosni i Hercegovini („projekt”), koji provodi JP Elektroprivreda HZ HB d.d. Mostar („nositelj projekta”). Pritužbeni mehanizam razmotrio je pritužbu i 11. lipnja 2024. izdao izvješće o početnoj ocjeni („Izvješće o početnoj ocjeni”),¹ koje je nakon toga objavljeno na engleskom, njemačkom i hrvatskom jeziku.
- 1.2 Nakon što je podnositeljica pritužba primila i proučila Izvješće o početnoj ocjeni, zaključila je da bi projekt mogao nepovoljno utjecati na njezinu kuću, zdenac i suhozid koji okružuje zemljište. Podnositeljica pritužbe pridodala je i kako umijeće suhozidne gradnje ima svojstvo nematerijalnog kulturnog dobra te da je kao takvo uvršteno na UNESCO-ov popis nematerijalne kulturne baštine. Podnositeljica pritužbe potom je istaknula kako je sve te činjenice već prethodno izložila u svojoj izvornoj pritužbi te je zatražila da se te pojedinosti uvrste među pritužbene navode iznesene u Izvješću o početnoj ocjeni. Naposljetku je podnositeljica pritužbe zatražila i ocjenu usklađenosti projekta s Okolišnim i društvenim standardom 10. EIB-a, koji se odnosi na kulturnu baštinu.
- 1.3 Nakon što je ispitao informacije koje je dostavila podnositeljica pritužbe, Pritužbeni mehanizam smatra da bi odgovarajuće točke Izvješća o početnoj ocjeni koje se odnose na iznesene navode i primjenjivi regulatorni okvir (točke 2.2 i 3.2 Izvješća o početnoj ocjeni) trebalo proširiti u skladu sa zahtjevom podnositeljice pritužbe. S obzirom na navedeno, cjeloviti revidirani popis pritužbenih navoda sada glasi kako slijedi:²
- ometanje posjeda i nanošenje štete na imovini podnositeljice pritužbe (*kuća, zdenac i suhozid koji je uvršten na UNESCO-ov popis nematerijalne kulturne baštine*);
 - nedostatan uključivanje, informiranje i sudjelovanje dionika;
 - nezakonitost postupka izvlaštenja s obzirom na domaće zakonodavstvo i izostanak ponuđenih naknada;
 - nedostatan okolišno odobrenje s obzirom na to da učinci na biljni i životinjski svijet te podzemne vode nisu dostatno razmotreni i da se projekt prostorno preklapa s područjem parka prirode;
 - neprihvatljivi budući učinci (buka, sjena) vjetroturbina koje će biti postavljene u blizini privatnih kuća i groblja;
 - i nedostatna analiza koju je EIB proveo u pogledu usklađenosti projekta sa svojim primjenjivim pravilima i postupcima.

Revidirani regulatorni okvir glasi:³

- EIB-ove politike, postupci i standardi:
 - Okolišna i društvena politika Grupe EIB-a iz veljače 2022.⁴
 - Okolišni i društveni standardi Grupe EIB-a iz veljače 2022.⁵ (u onoj mjeri u kojoj su primjenjivi na projekte koji se provode u zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama), a posebno:
 - Standard 1. o okolišnim i društvenim utjecajima i rizicima,
 - Standard 2. o uključivanju dionika,
 - Standard 4. o biološkoj raznolikosti i ekosustavima,
 - Standard 6. o prisilnom preseljenju,
 - Standard 10. o kulturnoj baštini.

¹ Dostupno na: [Izvješće o početnoj ocjeni](#).

² Izmjene Izvješća o početnoj ocjeni istaknute su u kurzivu.

³ Izmjene Izvješća o početnoj ocjeni istaknute su u kurzivu.

⁴ Dostupno na: [Okolišna i društvena politika Grupe EIB-a](#), pristupljeno 10. travnja 2024.

⁵ Dostupno na: [Okolišni i društveni standardi Grupe EIB-a](#), pristupljeno 10. travnja 2024.

- Domaće zakonodavstvo – EIB ne financira projekte koji, prema spoznajama kojima raspolaže, nisu usklađeni s mjerodavnim domaćim zahtjevima s obzirom na okoliš i društvena pitanja⁶, uključujući i one koji se navode u:
 - Zakonu o zaštiti od buke Federacije Bosne i Hercegovine⁷,
 - Zakonu o zaštiti okoliša Federacije Bosne i Hercegovine⁸
 - Zakon o eksproprijaciji Federacije Bosne i Hercegovine⁹.
- 1.4 Tijekom ocjene sukladnosti, koja za cilj ima utvrditi je li došlo do nepravilnosti u postupanju koja bi se mogla pripisati EIB-u, pritužbeni mehanizam uzet će u obzir i revidirane pritužbene navode i regulatorni okvir.
- 1.5 U međuvremenu je Pritužbeni mehanizam zaprimio dodatne informacije u vezi s Izvješćem o početnoj ocjeni i od nositelja projekta. Nositelj projekta između ostalog je dostavio informacije o svojoj komunikaciji i suradnji s podnositeljicom pritužbe, postupku izvlaštenja i okolišnom odobrenju. Nadalje je Pritužbeni mehanizam obavijestio o tome da je plan uključivanja dionika i akcijski plan preseljenja izradio i objavio na svojoj službenoj internetskoj stranici još u fazi pripreme projektne dokumentacije, odnosno u rujnu 2013. Slijedom izmjena obuhvata projekta, u tijeku je ažuriranje spomenutih planova. Nositelj projekta ujedno je obavijestio Pritužbeni mehanizam da će ti dokumenti, nakon što budu dovršeni, isto tako biti dostupni javnosti. Tijekom ocjene usklađenosti, koja će uslijediti nakon tog koraka, u obzir će biti uzete sve prikupljene informacije.

2 SG/E/2024/03: ISPRAVAK

- 2.1 Podnositeljica pritužbe nadalje je zatražila ispravak činjenične pogreške u posljednjoj točki stavka 4.6 Izvješća o početnoj ocjeni.
- 2.2 Nakon što je razmotrio taj zahtjev, Pritužbeni mehanizam potvrđuje da se u rješenju o potrebi procjene iz 2023., na koje se podnositeljica pritužbe poziva, doista navodi kako će za potrebe projekta trebati posjeći stabla na površini od otprilike 22 500 kvadratnih metara (2,25 ha), a ne 225 000 kvadratnih metara kako se navodi u zadnjoj točki stavka 4.6 Izvješća o početnoj ocjeni.
- 2.3 Pritužbeni mehanizam ovim putem priznaje tu činjeničnu pogrešku u Izvješću o početnoj ocjeni te se zbog nje ispričava. Uslijed nedovoljno preciznog prijevoda, taj stavak je sadržavao i dva dodatna netočna navoda u vezi s datumom odluke i samim odobrenjem.

Posljednja točka nabiranja u revidiranom stavku 4.6 Izvješća o početnoj ocjeni stoga će glasiti:¹⁰

- u vezi s područjem na kojem će trebati posjeći stabla, u rješenju o potrebi procjene iz 2023. navodi se da će se za potrebe projekta trebati posjeći otprilike *2,25 ha (odnosno 22 500 kvadratnih metara)* šume, dok se u odluci Ministarstva gospodarstva iz *studenog 2023. ističe da ukupna dozvoljena površina za odšumljavanje iznosi 355 147 kvadratnih metara.*

⁶ Točki 4.4 Okolišne i društvene politike Grupe EIB-a iz veljače 2022.

⁷ SG FBiH 110/2012, dostupno [ovdje](#) (na hrvatskom), pristupljeno 10. travnja 2024.

⁸ SG FBiH 15/2021, dostupno [ovdje](#) (na hrvatskom), pristupljeno 10. travnja 2024.

⁹ SG FBiH 70/2007, 36/2010, 25/2012, 8/2015 – Odluka Ustavnog suda i34/2016, dostupno [ovdje](#) (na hrvatskom), pristupljeno 16. travnja 2024.

¹⁰ Izmjene Izvješća o početnoj ocjeni istaknute su u kurzivu.

3 UČINCI IZMJENA

Izmijenjeni pritužbeni navodi i ispravke činjenica ne utječu na ishode Izvješća o početnoj ocjeni. Stoga izvješće u ostalom dijelu ostaje neizmijenjeno.